

ماهیت قراردادهای الکترونیکی و اثر آن بر حمل و نقل دریایی کالا

www.ketab.ir

تألیف:
علی آزاد

سرشناسه	: آزاد، علی، ۱۳۷۱ -
عنوان قراردادی	: ایران، قوانین و احکام Iran, Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	: ماهیت قراردادهای الکترونیکی و اثر آن بر حمل و نقل دریایی کا/تألیف علی آزاد.
مشخصات نشر	: مشهد: سخن گستر، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۷۸ ص.
شابک	: 978-622-295-071-2
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۷۳ - ۱۷۸.
موضوع	: قراردادهای الکترونیکی
موضوع	: Electronic contracts
موضوع	: قراردادهای دریانوردی
موضوع	: Contracts, Maritime
موضوع	: حمل و نقل دریایی -- ایران
موضوع	: Shipping -- Iran
موضوع	: قانون دریایی
موضوع	: Maritime law
موضوع	: حقوق دریاها
موضوع	: Law of the sea
رده بندی کنگره	: ۸۲۵K
رده بندی دیویی	: ۰۲۲.۰۲۸۵/۳۴۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۷۲۷۲۰۶

ماهیت قراردادهای الکترونیکی و اثر آن بر حمل و نقل دریایی کا

علی آزاد

چاپ اول / ۱۴۰۰

چاپخانه: چاپ البرز

۱۰۰۰ نسخه

صفحه آرا: نفیسه اسماعیلی

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۹۵-۰۷۱-۲

۵۰۰۰۰ تومان

ناشر: سخن گستر

مشهد، خیابان ابن سینا بین ابن سینا ۱ و ۳ ساختمان اطبا

فهرست مطالب

مقدمه	۱۳
فصل اول: کلیات تحقیق	۱۵
۱-۱- مقدمه	۱۶
۱-۲- بیان مسأله	۱۷
۱-۳- اهمیت و ضرورت پژوهش	۱۸
۱-۴- پرسش‌های پژوهش	۱۸
۱-۵- فرضیات پژوهش	۱۹
۱-۶- مشکلات و موانع پژوهش	۱۹
۱-۷- اهداف پژوهش	۲۰
۱-۸- پیشینه پژوهش	۲۱
۱-۹- روش پژوهش	۲۲
۱-۹-۱- روش گردآوری اطلاعات و جمع آوری منابع	۲۲
۱-۹-۲- ابزار گردآوری اطلاعات	۲۳
۱-۹-۳- روش توصیف و تجزیه و تحلیل اطلاعات	۲۳
۱-۱۰- سازماندهی تحقیق	۲۳
فصل دوم: قراردادهای الکترونیک	۲۵
۲-۱- مبحث اول: مفاهیم و تعاریف	۲۶
۲-۱-۱- گفتار اول: تجارت سنتی	۲۶
۲-۱-۲- گفتار دوم: حقوق تجارت الکترونیک	۲۸
۲-۱-۲-۱- بند نخست: تجارت	۲۸
۲-۱-۲-۲- بند دوم: حقوق تجارت	۲۹

- ۲-۱-۲-۳- بند سوم: تجارت الکترونیک، تعاریف و مفاهیم ۲۹
- ۲-۱-۲-۴- بند چهارم: مزایای تجارت الکترونیک ۳۲
- ۲-۱-۲-۵- بند پنجم: طبقه بندی تجارت الکترونیکی از روی ماهیت معاملات و ارتباطات ۳۵
- ۲-۱-۲-۶- بند ششم: تاریخچه تجارت الکترونیک ۳۶
- ۲-۱-۲-۷- بند ششم: بازار الکترونیکی ۳۸
- ۲-۲- مبحث دوم: قراردادهای الکترونیکی ۴۱
- ۲-۲-۱- گفتار نخست: تشکیل قرارداد الکترونیک ۴۱
- ۲-۲-۲- گفتار دوم: تعریف و ماهیت قرارداد الکترونیکی ۴۱
- ۲-۲-۲-۱- بند نخست: تعریف قرارداد الکترونیکی ۴۱
- ۲-۲-۲-۲- بند دوم: عقد غائبین (قرارداد مکاتبه‌ای) ۴۳
- ۲-۲-۳- گفتار سوم: انعقاد قراردادهای الکترونیکی ۴۷
- ۲-۲-۳-۱- بند اول: اعتبار قراردادهای الکترونیکی ۴۸
- ۲-۲-۳-۲- بند دوم: زمان و مکان وقوع عقد ۴۸
- ۲-۲-۳-۳- بند سوم: سیستم‌های دارای نص خاص ۴۹
- ۲-۲-۳-۴- بند چهارم: سیستم‌های فاقد نص ۵۱
- ۲-۲-۴- گفتار چهارم: چگونگی اعمال قواعد عمومی در قرارداد الکترونیکی ۶۱
- ۲-۲-۴-۱- بند اول: ماهیت قراردادهای الکترونیکی ۶۲
- ۲-۲-۴-۲- بند دوم: مفهوم فنی ارسال و دریافت ۶۶
- ۲-۳- مبحث سوم: قرارداد حمل و نقل دریایی ۷۲
- ۲-۳-۱- گفتار اول: مفهوم قرارداد حمل و نقل ۷۲
- ۲-۳-۱-۱- بند اول: تعریف قرارداد حمل و نقل ۷۴
- ۲-۳-۲- گفتار دوم: زمان ارسال و دریافت داده پیام ۷۷
- ۲-۳-۲-۱- بند اول: اهمیت تشخیص زمان ارسال و دریافت داده پیام ۷۷
- ۲-۳-۲-۲- بند دوم: معیارهای تشخیص زمان ارسال و دریافت داده پیام ۷۹
- ۲-۳-۳- گفتار سوم: قانون تجارت الکترونیک ۸۰
- ۲-۳-۳-۱- بند نخست: قانون تجارت الکترونیک در حقوق ایران ۸۰
- ۲-۳-۳-۲- بند دوم: قانون تجارت الکترونیک در مقررات بین‌المللی ۸۴
- ۲-۴- مبحث چهارم: ایجاب الکترونیکی ۸۷

- ۸۷-۲-۴-۱- گفتار اول: مفهوم ایجاب الکترونیکی.....
- ۸۸-۲-۴-۱-۱- بند نخست: تعریف ایجاب الکترونیکی.....
- ۹۰-۲-۴-۱-۲- بند دوم: مدت اعتبار ایجاب الکترونیکی.....
- ۹۳-۲-۴-۱-۳- بند سوم: آیا مخاطبان ایجاب الکترونیکی باید معین باشند؟.....
- ۹۵-۲-۴-۱-۴- بند چهارم: مشروعیت موضوع ایجاب الکترونیکی.....
- ۹۸-۲-۴-۲- گفتار دوم: زمان و مکان تشکیل قرارداد الکترونیکی.....
- ۹۹-۲-۴-۱-۲- بند نخست: نتایج تعیین زمان و مکان تشکیل قرارداد.....
- ۱۰۰-۲-۴-۲- بند دوم: تعیین زمان و مکان تشکیل عقود غائبین.....
- ۱۰۲-۲-۴-۳- بند سوم: زمان و مکان ارسال و دریافت داده پیام‌ها.....

فصل سوم: حمل و نقل دریایی کالا..... ۱۰۳

- ۱۰۴-۳-۱- مبحث اول: تاریخچه حمل و نقل دریایی.....
- ۱۰۴-۳-۱-۱- گفتار اول: آثار صفرهای دریایی.....
- ۱۰۶-۳-۱-۱-۱- بند اول: تاریخچه حمل و نقل دریایی جهان.....
- ۱۰۸-۳-۱-۱-۲- بند دوم: تاریخچه حمل و نقل دریایی ایران.....
- ۱۱۰-۳-۱-۲- گفتار دوم: مفاهیم مرتبط.....
- ۱۱۰-۳-۱-۳- بند اول: حمل و نقل.....
- ۱۱۱-۳-۱-۴- بند دوم: تجارت.....
- ۱۱۱-۳-۱-۵- بند سوم: تجارت بین‌المللی.....
- ۱۱۱-۳-۱-۶- بند چهارم: توسعه.....
- ۱۱۱-۳-۱-۷- بند پنجم: توسعه تجارت بین‌الملل.....
- ۱۱۲-۳-۱-۸- بند ششم: زیرساخت.....
- ۱۱۳-۳-۱-۹- بند هفتم: بهره‌برداری.....
- ۱۱۳-۳-۱-۱۰- بند هشتم: انواع روشهای حملونقل.....
- ۱۱۴-۳-۱-۱۱- گفتار سوم: حمل و نقل دریایی.....
- ۱۱۵-۳-۱-۱۱-۱- بند اول: آثار حمل و نقل دریایی.....
- ۱۱۶-۳-۱-۱۲- بند دوم: مزایای حمل و نقل دریایی.....
- ۱۱۷-۳-۲- مبحث دوم: کشتی‌ها.....

- ۱۱۷ ۱-۲-۳- گفتار اول: طبقه‌بندی انواع کشتی‌ها
- ۱۲۲ ۳-۳- مبحث سوم: بررسی نقش کانتینر در حمل و نقل
- ۱۲۲ ۱-۳-۳- گفتار اول: حمل و نقل کانتینری
- ۱۲۳ ۱-۱-۳-۳- بند اول: بنادر کانتینری
- ۱۲۴ ۲-۱-۳-۳- بند دوم: مزایا و معایب حمل و نقل کانتینری
- ۱۲۶ ۳-۱-۳-۳- بند دوم: رونق حمل و نقل کانتینری در دو دهه گذشته
- ۱۲۶ ۴-۱-۳-۳- بند چهارم: مقایسه رشد حمل و نقل کانتینری با کار حمل و نقل دریایی
- ۱۲۷ ۲-۳-۳- گفتار دوم: حمل و نقل چندوجهی
- ۱۲۷ ۱-۲-۳-۳- بند اول: عامل کلیدی در حمل و نقل چندوجهی
- ۱۲۸ ۲-۲-۳-۳- بند دوم: سیستم تحویل به هنگام
- ۱۲۹ ۳-۳-۳- گفتار سوم: ساختار کالایی تجارت دریایی
- ۱۲۹ ۱-۳-۳-۳- بند اول: فله‌های مایع
- ۱۳۰ ۴-۳-۳- بند دوم: کالاهای جامد
- ۱۳۱ ۴-۳- مبحث چهارم: بنادر
- ۱۳۱ ۱-۴-۳- گفتار اول: معرفی بندر، سیر تکامل بنادر
- ۱۳۲ ۱-۱-۴-۳- بند اول: بنادر نسل اول
- ۱۳۳ ۲-۱-۴-۳- بند دوم: بنادر نسل دوم
- ۱۳۴ ۳-۱-۴-۳- بند دوم: بنادر نسل سوم
- ۱۳۵ ۴-۱-۴-۳- گفتار دوم: چگونگی ساختارها و طبقه‌بندی بنادر
- ۱۳۵ ۱-۴-۱-۴-۳- بند اول: زیربنایا و روبنایا بنادر
- ۱۳۶ ۲-۴-۱-۴-۳- بند دوم: طبقه‌بندی انواع بنادر
- ۱۳۷ ۳-۴-۱-۴-۳- بند سوم: نظام مالکیت بندر
- ۱۳۸ ۵-۱-۴-۳- گفتار سوم: کانون بندرها
- ۱۳۸ ۱-۵-۱-۴-۳- بند اول: حوزه‌های اصلی کانون بنادر
- ۱۴۰ ۲-۵-۱-۴-۳- بند دوم: فعالیتهای بنادر
- ۱۴۰ ۵-۳- مبحث پنجم: سازمان‌های بین‌المللی مرتبط در حمل و نقل دریایی
- ۱۴۰ ۱-۵-۳- گفتار اول: سازمان بین‌المللی دریانوردی
- ۱۴۱ ۱-۱-۵-۳- بند اول: اهداف سازمان بین‌المللی دریانوردی

- ۱۴۲-۲-۱-۵-۳- بند دوم: مجمع سازمان بین المللی دریانوردی.....
- ۱۴۲-۳-۱-۵-۳- بند سوم: شورای سازمان بین المللی دریانوردی.....
- ۱۴۳-۴-۱-۵-۳- بند چهارم: کمیته‌های سازمان بین المللی دریانوردی.....

فصل چهارم: کنوانسیونهای بین المللی مصوب سازمانهای بین المللی..... ۱۴۷

- ۱-۴-۱- مبث اول: کنوانسیونهای بین المللی..... ۱۴۸
- ۱-۴-۱-۱- گفتار اول ک انواع کنوانسیونهای بین المللی..... ۱۴۸
- ۱-۴-۱-۱-۱- بند اول: کنوانسیون بین المللی حفظ جان اشخاص در دریا..... ۱۴۸
- ۱-۴-۱-۱-۲- بند دوم: نگاهی به مفاد سولاس ۱۹۷۸ میلادی..... ۱۴۹
- ۱-۴-۱-۱-۳- بند سوم: ویژگیهای کنوانسیون سولاس ۱۹۷۴..... ۱۵۱
- ۱-۴-۱-۱-۴- بند چهارم: کنوانسیون بین المللی تجسس و نجات دریایی..... ۱۵۲
- ۱-۴-۱-۱-۵- بند پنجم: کنوانسیون بین المللی جلوگیری از آلودگی آبدریاحاصل از کشتیها ۱۵۳
- ۱-۴-۱-۱-۶- بند ششم: کنوانسیون بین المللی خطوط شاهین..... ۱۵۳
- ۱-۴-۱-۱-۷- بند هفتم: کنوانسیون مقررات بین المللی جلوگیری از تصادم در دریا..... ۱۵۵
- ۱-۴-۱-۱-۸- بند هشتم: کنوانسیون اندازه گیری ظرفیت کشتی ها..... ۱۵۶
- ۱-۴-۱-۱-۹- بند نهم: کنوانسیون تسهیل ترافیک بین المللی دریایی..... ۱۵۷
- ۱-۴-۱-۱-۱۰- بند دهم: کنوانسیون بین المللی معیارهای آموزشی، صدور گواهینامه، نگهبانی دریانوردی..... ۱۵۸
- ۱-۴-۱-۱-۱۱- بند یازدهم: کنوانسیون نجات دریایی..... ۱۵۸
- ۲-۴-۱- مبث دوم: قوانین، مقررات و آیین نامه‌های بین المللی..... ۱۵۹
- ۲-۴-۱-۱- گفتار اول: قوانین و مقررات بین المللی حمل و نقل دریایی..... ۱۵۹
- ۲-۴-۱-۱-۱- بند اول: قانون هیگ..... ۱۵۹
- ۲-۴-۱-۱-۲- بند دوم: قانون هیگ ویزی..... ۱۶۰
- ۲-۴-۱-۱-۳- بند سوم: قانون هامبورگ..... ۱۶۰
- ۲-۴-۱-۲- گفتار دوم: آیین نامه‌ها..... ۱۶۰
- ۲-۴-۱-۲-۱- بند اول: آیین نامه بین المللی مدیریت ایمنی..... ۱۶۰
- ۲-۴-۱-۲-۲- بند دوم: آیین نامه بین المللی امنیت کشتی و بنادر..... ۱۶۱
- ۳-۴-۱- مبث سوم: موافقت نامه عمومی تعرفه و تجارت و حمل و نقل دریایی..... ۱۶۲

- ۱-۳-۴- گفتار اول: جایگاه خدمات حمل و نقل دریایی در مذاکرات ادواری گات ۱۶۳
- ۱-۳-۴-۱- بند اول: مذاکرات ادواری گات ۱۶۳
- ۱-۳-۴-۲- بند دوم: دور ارو گونه ۱۶۴
- ۲-۳-۴- گفتار دوم: موافقتنامه عمومی تجارت خدمات ۱۶۴
- ۱-۲-۳-۴- بند اول: تعریف خدمات ۱۶۴
- ۲-۳-۴-۲- بند دوم: اهمیت تجارت خدمات ۱۶۵
- ۳-۲-۳-۴- بند سوم: ویژگیهای موافقتنامه عمومی تجارت خدمات ۱۶۵
- ۴-۲-۳-۴- بند چهارم: ساختار موافقتنامه عمومی تجارت خدمات ۱۶۵
- ۵-۲-۳-۴- بند پنجم: ضمایم موافقتنامه عمومی تجارت خدمات ۱۶۵
- ۶-۲-۳-۴- بند ششم: ضمیمه مربوط به مذاکرات در مورد خدمات حمل و نقل دریایی ۱۶۶
- ۴-۴- مبحث چهارم: سازمان جهانی تجارت و آزادسازی تجاری ۱۶۷
- ۱-۴-۴- گفتار اول: سازمان جهانی تجارت ۱۶۷
- ۱-۴-۴-۱- بند اول: موانع تجاری مصنوعی (انسان ساز) ۱۶۷
- ۱-۴-۴-۲- بند دوم: موانع تجاری طبیعی ۱۶۸
- ۳-۴-۴-۱- بند سوم: خدمات حمل و نقل دریایی در برنامههای سازمان تجارت جهانی ۱۶۸
- ۵-۴- مبحث پنجم: نتیجه گیری ۱۶۹
- ۶-۴- مشکلات ۱۷۱
- ۷-۴- پیشنهادات ۱۷۲

منابع و مأخذ ۱۷۳

مقدمه

پژوهش حاضر که با عنوان ماهیت قراردادهای الکترونیکی و اثر آن بر حمل و نقل دریایی کالا می‌باشد که در ابتدا باید عنوان کرد که در قراردادهای الکترونیک اراده افراد از طریق ابزارهای الکترونیک تلافی کرده و آثار حقوقی به بار می‌آورند. در این تحقیق نگارنده ضمن پرداختن به ماهیت قرارداد الکترونیکی به بررسی اثر آن بر حمل و نقل دریایی کالا می‌پردازد و بر این فرض استوار است که با رواج قراردادهای الکترونیکی در صنعت حمل و نقل دریایی می‌توان شاهد گسترش تجارت بود. لازم به ذکر است. و از طرفی حمل و نقل دریایی با اختصاص بیشترین سهم تجارت بین‌المللی به خود به لحاظ ویژگی‌های خاص، نقش اساسی در اقتصاد ملی کشورهای صاحب دریای مرز آبی و همچنین کشور ما ایران دارد. نتایج نشان داده است، کشورهایی که بنادر خود را به‌روز کرده و با پیشرفت تکنولوژی حرکت کرده‌اند، بررسی عوامل موثر در ماهیت قراردادهای الکترونیکی و اثر آن بر حمل و نقل دریایی در سطح بین‌المللی نشان دهنده شناخت پتانسیل آن کشور از اقتصاد جهانی و بهره‌گیری از پتانسیل و سود سرشار خدمات است. قوانین مطلوب ملی کشورها در راستای حمل و نقل گواه انسجام آن کشور در میان دست‌اندرکاران حمل و نقل و دیدگاه اقتصادی و بهره‌برداری از ظرفیت‌های موجود است. تشریح چالش‌های موجود در قراردادهای الکترونیکی و حمل و نقل دریایی ایران نشان می‌دهد ناوگان کشتیرانی ایران دارای توانمندی‌های خاص خود است و می‌توان با برنامه‌ریزی صحیح و مدیریت کارآمد در ابعاد مختلف و با توجه به موضوع توسعه تجارت پایدار به قطب منطقه (خاورمیانه) تبدیل شود.